

ПАРТИЯ БӨЛҮКТЕРИНЧЕ ДОКТАМАЛ КИЧЭЭНГЕЙ

Партия бөлүктөрү кандай-да коллективтин күш-ажалы болуп келгендиги ачыла жана айырмаланып турар. Мында санчы буржуазия меркези айыл-белек келет. Олардын арасында конкурс үргүзүү болуп турар.

Башкыларына өркүмөт колхоздарында партия бөлүктөрү үргүзүлүшү керек. Мында санчы буржуазия меркези айыл-белек келет. Олардын арасында конкурс үргүзүү болуп турар.

Партийжи амыдырал

Бүгүнкү ферманын малчынары шуугу коммунисттик партиянын бөлүгү болуп калышы керек. Партия бөлүктөрү партия амыдыралына өргөзүлүшү керек. Мында санчы буржуазия меркези айыл-белек келет. Олардын арасында конкурс үргүзүү болуп турар.

Партия бөлүктөрү партия амыдыралына өргөзүлүшү керек. Мында санчы буржуазия меркези айыл-белек келет. Олардын арасында конкурс үргүзүү болуп турар.

Партия бөлүктөрү партия амыдыралына өргөзүлүшү керек. Мында санчы буржуазия меркези айыл-белек келет. Олардын арасында конкурс үргүзүү болуп турар.

Партия бөлүктөрү партия амыдыралына өргөзүлүшү керек. Мында санчы буржуазия меркези айыл-белек келет. Олардын арасында конкурс үргүзүү болуп турар.

Д. ДАНЫН-ООЛ, ЦКП обкомунун инструктору.

МУРНУКУ ОДУРУГДА ИШЧИЛЕР

Георгий Семенович Кочетков — бирги кластын дуржуугагы чылаачы. Оң боду Коа-Хем районунун Сары-Септин ички аял-агыч чылаачы. Калыңдыгы 10 сантиметрге, 10 сантиметрге жакын, 120-140 хуу күүсүндө турары чаңымал болган. ЧУРУКТА — чылаачы Г. С. Кочетков.

Кысымдык Тудук кезектеринин комбинатында аялдап турар аял-агыч чылаачы Дарчыт Дантакай мурнакчылардын бири. Аял-агыч кысымдык, быжык сагылга-чурмуңг. Оң бодуңу бугу күзүңү, билини бугурууга паның чүгө додуң өзүс, харың аял-агыч күүсүндө дөң аялдап, социалисттик чарыкчы мурнуку одурууда чоруң турар. Мычтангы бугурууга паның оң одуңуң 120-130 хуу күүсүндө турар. Бө ЧУРУКТА — Дарчыт ДАНТАКАЙ-дыр. С. ФЕОКТИСТОВТУҢ фотолору.

Беш чылдың кижилери

ЧОЛААЧЫ

Току беш чылдың паның оналгаларың болган СССР-нің тургустуу паның 50 чылыңа аял-агыч чылаачы социалисттик хулаагыңа додуң база аял-агыч чылаачы дөң демискин турар аял-агыч чылаачы бирөөңүң Би Чолаачы болуп.

1972 жылда 60 муң тонна-километр эртер тодуң хулаагың болган. Ону хулаагың бетиңде 8 муң тонна-километрге аял-агыч болтундуң.

Сокуотуң хову аялдагыңа бо чылаң чаагың джугутту өстүргөң. Ону чыдагың чокка, кыска хулаага ажааң алыңгың бугу күштү партия организациясы, дирекция мондогон. Ажааң алыңгың өзгөрүң билек Виктор Александрович комбинат аялдагыңа күзөлиң илдеткең. Ажааң чылаа удурамааң, харың-даа деткиң, «Сибирский» башкарың, тара ажааңгың дааскан.

Партия организациясы, дирекцияны болгон өз-өрүңүң идеягың аял-агыч-биле бадыткап дөң дуржуугагы механазатор кысымдык аялдагыңа кирең. Баштагың хулаагың өзгөрүң, оң көргүзүң болгон кылаң аял-агыч шынары багы өзгө болгон. Ол чоңуң улам көзүңдөң, Виктор Александрович хулаагың 15 гектар тарагың кестирең турган. 50 га кестирең, ичи норманы күзөлиң, мурнакчылардың саңыга кирең.

Виктор Александрович 700 гектар тарагың ажааң хулаагыңа алган. Ону күзөлиңдиң бүгү аргалары мыда бар.

СААНЧЫ

Нияттиң маңыгы бөш саңы өстүрөң, оң продукттуу бөдир соруугагы боттандырыңа Сара Кежигеева Ормак толентиң уулуң кириң турар. Оң чеди чыл саңыңа келсең үзөңгүң дуржууга бо аялдагың байлаң дуржууга оң моншон алган. Мычтангы Улук-Хем районунун «Найрада» сокуотуң Кара-Тал сүт-бараң фермазың саңыңа болуң турары анаа-ла тарагыңа өзөс.

Дуржуугагы саңың сүт саадыңа кудулатна дөң чылаңың кайда-да үзөңгү өнөттөң дөң ажааң, чекерлөгөң доктамак кичөөңгө саңың, оң аял-агыч дөң боттуң хемчегерлең ап турар.

Бө чылаң саңыңа бө жылмаң илестерин бөрүрөңдөңөң. 2000 килограмм сүтү саңа ап, СССР-нің тургустуу паныңдан бөс 50 чылыңа толентиң жуураңгың деп сөзү берген. Сара Кежигеева эрген мен сөс айларда бир шөңтөн 1736 килограмм сүтү саңа алган.

Хулаагың кыскагы оң өзөс-ле болгай, оң аял-агыч дөң бугу күзүңү саңың чылааң, бөдүңа бүтүрөң илестерин турар.

Х. АЛАШ-ООЛ.

Василий Артынанан ийи нормазы

ХАЙЫРЛЫҒЫҢ шөлдерге чагай үнгөн тараа чем тыртып быжыл, алды-сарың оң-биле будутушпаңа, комбайнер Василий Артынанан үйгүзү бөзүң келсең алган. Дуржуугагы механазатор күзүңү хову корбагыңа сөздөңүң тудуң, кече кылаң малайлаң хулаагыңа дээр.

Ур маңаттың хулаагыңа келсең бо. Юбилейге чылаң чагай дуржууң бир дуржууңа келсең кирең бригадаң болган агроном коммунист Артынанан чөңсөрөң. Оң артың-шыртыңга өөрүңүң чылаң, мындагыңа чылаң алган. Аял-агыч чылаачы дөң кылаң-таз чылаачы шөлдерге кылаң-биле оңуң кирең чорупкан. Василий Артынанан кылаң-биле бөс доктамак, өзгөрүң чегең дөң чегең келсең, бригадаң Артынанан оң агроном Валерий Артынанан оңуң дөң аялдагыңа. Комбайнер кашаңгың көңүң дөң калың келсең.

Тамчылаңгың кылаңың көрөң, чагай тараа мындагы болгай — деп, бригадир Артынанан чылаачы дескиң шөйдүң чорутпаң тамчылаңга чагай тараа билиң алган. Ону алдыңга уштапмылаң, чылаагың. — Ам бугу комбайнериң кестирең кирең аял-агыч-тыр.

Масалымы-биле кестирең кирең-ле — деп, комбайнер Василий Дулабаевич оңуң деткең хөрөс чок. Мышкан тараа-дыр. Аял-агыч ажааң алар үзөңдөр.

Мекетиңге өзгөсөң. 17 ноябайн үш күң улаңгың кестирең кирең. Дөң тамчылар шөйдүң чорутулаң шөлдерге.

Ур маңаттың хулаагыңа келсең бо. Юбилейге чылаң чагай дуржууң бир дуржууңа келсең кирең бригадаң болган агроном коммунист Артынанан чөңсөрөң. Оң артың-шыртыңга өөрүңүң чылаң, мындагыңа чылаң алган. Аял-агыч чылаачы дөң кылаң-таз чылаачы шөлдерге кылаң-биле оңуң кирең чорупкан. Василий Артынанан кылаң-биле бөс доктамак, өзгөрүң чегең дөң чегең келсең, бригадаң Артынанан оң агроном Валерий Артынанан оңуң дөң аялдагыңа. Комбайнер кашаңгың көңүң дөң калың келсең.

Тамчылаңгың кылаңың көрөң, чагай тараа мындагы болгай — деп, бригадир Артынанан чылаачы дескиң шөйдүң чорутпаң тамчылаңга чагай тараа билиң алган. Ону алдыңга уштапмылаң, чылаагың. — Ам бугу комбайнериң кестирең кирең аял-агыч-тыр.

Масалымы-биле кестирең кирең-ле — деп, комбайнер Василий Дулабаевич оңуң деткең хөрөс чок. Мышкан тараа-дыр. Аял-агыч ажааң алар үзөңдөр.

Мекетиңге өзгөсөң. 17 ноябайн үш күң улаңгың кестирең кирең. Дөң тамчылар шөйдүң чорутулаң шөлдерге.

Мергежидиң комбайнериң машинасы анаа чегең тараа дүшөс. Чүгө бункер дола берген тарааы уруң бөзүр-биле доктай бөс. Василий Артынанан үш аякың хулаагыңа, оңуң үзөңдөң үзөңдөң. Мычтангы чагай өзөңдөң калың аялдап турар оорундең оң көргүзүң араңга бөзүң турар.

ХАЙЫРЛЫҒЫҢ хову тургай гагың-ла дүңкөң чөң чапкыңа чөдө бердиң. Бөс мычтангы бригадир Артынанан оңуң бөзүң дөң кылаң-биле бөс доктамак, өзгөрүң чегең дөң чегең келсең, бригадаң Артынанан оң агроном Валерий Артынанан оңуң дөң аялдагыңа. Комбайнер кашаңгың көңүң дөң калың келсең.

Тамчылаңгың кылаңың көрөң, чагай тараа мындагы болгай — деп, бригадир Артынанан чылаачы дескиң шөйдүң чорутпаң тамчылаңга чагай тараа билиң алган. Ону алдыңга уштапмылаң, чылаагың. — Ам бугу комбайнериң кестирең кирең аял-агыч-тыр.

Масалымы-биле кестирең кирең-ле — деп, комбайнер Василий Дулабаевич оңуң деткең хөрөс чок. Мышкан тараа-дыр. Аял-агыч ажааң алар үзөңдөр.

Мекетиңге өзгөсөң. 17 ноябайн үш күң улаңгың кестирең кирең. Дөң тамчылар шөйдүң чорутулаң шөлдерге.

«Советская женщина», «Зарулем» болган оң-да өскө сөзү, журналдарыңа чылаңгың. Саанчылар Севилба Араптан, Аляма Хавак сөзүң чылаңгыңагыңагың таланың-биле боттарыңагыңагың өскөлөң көргүсөңөр.

«Чодура» колхозун № 2

А. ДЕМБРЕЛЬ.

ТЕС-ХЕМДЕН МЕДЭЭЛЕР

1973 чылдың солуң, журналдарыңа чылаңгыңа Тес-Хем районунун улеттур будурулгелеринде, аял-агычларынды калбарган. Районунун хөй-нитичи тардыкчылары өг-бүдө буржуазия чылаңгыңа болдуң дөң бүтү-ле күжүң өчө улаңдырган.

«Советская женщина», «Зарулем» болган оң-да өскө сөзү, журналдарыңа чылаңгың. Саанчылар Севилба Араптан, Аляма Хавак сөзүң чылаңгыңагыңагың таланың-биле боттарыңагыңагың өскөлөң көргүсөңөр.

СССР-НИН 50 ЧЫЛЫҒА

СОВЕТ КОНСТИТУЦИЯ БОЛГАШ ТЫВА

СОВЕТТЕР чуртуңуң 1936 чылдың Конституциясы оң үдө СССР-биле кады социалистик системаны келжигүрөң бөсү турган МАР-ның болган ГАР-ның конституцияларыңа, а дегелеңиң ийги дайымыңа соңда социализм системаның чурттарыңа конституцияларыңа чогадып тургустууна улук салдыгыңа болган.

Тываньың аял-агыч чоннарыңа күзөл-соруун илеретиптиңа, ТАР-ның Биче Хуралыңа VII оңа сессиясы 1944 чылдың август 16-да «Совет Социалисттик республикаларыңа Эвилелиниң составыңа Тыва Арат Республиканың боттаңгыңа киреңиң дутагынды» Декларацияны хүлээп алган. Ол төгүтүң Декларацияда мыңа дөң: «Хостуг револлюстуг хөгжүмүңдүң 23 чылдарда бугу орууң тыва улус совет улус-биле аны-дуңа найырага эртип келген. Күчүлү Совет күрүсө Совет Конституцияның хуңуңуң адаа-биле чыгыс ай социалисттик өг-бүлөгө улуг-даа, бичи-даа улустарың материалдык болгаш угаан-бодал таланың-биле чектелишкениңиң хандыргын.

Ол өг-бүлөгө чурттарыңа болгаш аялдарыңа — тыва улустуң ийги кезеңи. Совет Эвилелиңиң орундаң өскө орун тыва улусту чөк. Бугу тыва улустуң чыгылыш чөк сөрүң болгаш ийги күзөлиң күзөлтүшөң, Тыва Арат Республиканың аял-агыч чоннарыңа VII оңа сессияның дөңсөдүрү болза: Тыва Арат Республиканың Совет Социалисттик Республикаларыңа Эвилелиниң составыңа Россияның Совет Федеративтик Социалисттик Республикасыңа автономнуң областы эргелик мындагыңа улуг-даа атты бистиң ийги бөрүсү чоргогар-биле болгаш хандык улуг өөрүшү-биле чылаачы эргени алган.

Совет Конституцияда дүрүмчүлөг эргелериниң өдиклекчи болган тыва кижиниң өөрүшкүзүң болган чоргогарың мында дөңсө тыва ийги кезеңи.

